

OGEN DIE SCHITTEREN IN DE HOEKJES

Johanna Ho

Een meisje merkt op dat haar Aziatische ogen niet lijken op de ogen van haar vriendinnen. Haar ogen zijn hetzelfde als die van haar moeder. Zij schitteren in de hoekjes en glanzen als goud. De ogen van haar oma kunnen recht in het hart van haar kleindochter kijken en ze vertellen duizenden verhalen. In deze lyrische ode aan de ogen van de drie generaties van een familie staat de auteur, een specialist in onderwijs, op voor haar visie van zelfacceptatie. Chinese ogen reflecteren een oude cultuur met prachtige kunst en sterke geloofstradities, maar vooral het belang van liefde en ferme familiebanden. "In mijn ogen zie je mama en oma en Mei-Mei. In mijn ogen zie je mij en mijn ogen zijn prachtig."

De poëtische woorden van Johanna Ho en de beeldende illustraties van de Vietnamese illustratrice Dung Ho nodigen uit om een eigen definitie van schoonheid te ontdekken.

SUIKER IN MELK

Thirty Umrigar en Khoa Le

'Toen ik in dit nieuwe land aankwam, voelde ik me erg alleen.' Dat is de betekenisvolle eerste zin van **Suiker in melk**, die de lezer direct het verhaal intrekt. Het is een verhaal van ontheemd en niet welkom zijn en van een mogelijk antwoord op die afwijzing. Een klein meisje komt zonder haar ouders uit India naar Amerika om bij haar oom en tante te wonen. Ze kan niet aarden en is eenzaam. Tot tante een oud verhaal vertelt over een groepje Perzen dat zich in eigen land niet meer welkom voelt en in bootjes richting India vaart. Daar legt de koning uit dat zijn land vol is en dat hij terugschrikt voor deze vreemdelingen, van wie hij de taal niet verstaat.

Om zijn woorden te illustreren giet hij een beker zo vol met melk dat er geen druppel meer bij kan. Als antwoord haalt de leider van de Perzische vluchtelingen wat suiker tevoorschijn die hij in de melk laat oplossen: hun aanwezigheid zou het leven in plaats van moeilijker ook zoeter, dus aangenamer kunnen maken! Slimheid en humor kleuren de afloop van de geschiedenis en daarmee de realiteit van het verdrietige meisje in haar nieuwe land.

De wijsheid en zeggingskracht van het verhaal komen ongetwijfeld voort uit de autobiografie van de auteur, een succesvol journalist en schrijfster die na een niet zo makkelijke jeugd in India op eenentwintigjarige leeftijd naar Amerika emigreerde. Minstens zo belangrijk als de beknopte en simpele vertelstijl zijn de op Perzische miniaturen geïnspireerde illustraties. Tegenover de lege witte wereld met de kille Amerikaanse skyline waarin de hoofdpersoon arriveert, staan de weelderige kleuren en rijke versiering van het historische Perzische leven. Mooi detail is dat je aan de zorgvuldige omlijste bladzijden kunt zien waar het verhaal-in-het-verhaal begint en ophoudt.

In een tijd dat grote groepen van de wereldbevolking op drift en ontworteld zijn, kan dit boek een uitgangspunt en houvast bieden om met kinderen het gesprek daarover op gang te brengen. Kanttekening lijkt wel het buitengewoon zonnige einde in de Amerikaanse verhaalwerkelijkheid, dat weliswaar wensvervullend is, maar lang niet altijd kloppend met de huidige realiteit van mensen op de vlucht.

DE BINNENKANT VAN MIJ

Bell Hooks en Chris Raschka

De boodschap van dit minimalistische prentenboek is simpel en duidelijk: aan de buitenkant kun je niet zien hoe iemand er vanbinnen uitziet. De tekst bestaat uit korte zinnestukjes, als een in stukken geknipt gedicht: 'Mijn vel kan mijn verhaal niet vertellen' of 'Mijn huid kan niet uit.'

De vertellende ik-figuur nodigt de lezende ander uit naar zijn binnenkant te komen. Die binnenkant bestaat uit verhalen over vroeger, nu en later, echte, grappige en fantasieverhalen, geschiedenis, hoop en dromen: 'Laat me mezelf echt zijn, dan word jij ook echt jezelf voor mij.'

De filosofische, idealistisch getinte tekstflarden gaan een harmonieuze verbinding aan met de illustraties. In sterke kleuren en grote gebaren zie je kleine mensen van allerlei vorm en kleur verschijnen op de zorgvuldig vormgegeven pagina's, waar 'de echte mij van mij' en 'de echte jij van jij' gestalte krijgen. Als betekenisvolle versiering slingert hier en daar een slang of een ui rond, allebei immers symbolen van gelaagdheid en 'afpelling.'

Een witte, in Amerika gelauwerde prentenboekmaker kwam in contact met een zwarte, feministische schrijfster, die zich al jaren bezig houdt met ongelijkheid qua ras, klasse en gender. En samen zetten ze de kern van een wereldwijd probleem in een mooi en helder licht.

SUPERHELDEN KNUFFELEN NIET

Michael Catchpool

SuperSam heeft het druk met het redden van mensen uit gevaarlijke situaties. Er zijn tijgers die de toeristen bang maken, ontkoppelde treinen die rampen kunnen veroorzaken, instortende bruggen boven woest kolkende rivieren diep in de jungle. Verder moet hij, als Superheld, altijd op zijn hoede zijn voor de Grijs Schaduw die de hand lijkt te hebben in al deze incidenten. Hij heeft zeker geen tijd voor knuffels van zijn moeder! Ondertussen staat zijn moeder erop dat hij zich goed moet aankleden met sjaal, vest en riem voordat hij op avontuur gaat.

De vrolijke, kleurrijke illustraties van Emma Proctor trekken de aandacht van de lezer die gaandeweg ontdekt dat deze kledingstukken wel degelijk een rol spelen in het verhaal. Ieder detail heeft betekenis en veelvuldige herlezing zorgt voor nieuwe ontdekkingen. Deze superheld heeft een rijke fantasie en zijn speelgoed vervult een belangrijke rol in zijn avonturen. Goed kijken! Het verhaal heeft ook een verrassende draai die gemakkelijk over het hoofd kan worden gezien.

SULWE

Lupita Nyong'o en Vashti Harrison

Sulwe betekent Ster, maar de gelijknamige hoofdpersoon voelt zich helemaal geen ster. Ze vindt zichzelf veel te donker - ze werd geboren 'met de kleur van middernacht' - en ze wil een lichtere huid, net als haar zusje. Sulwe probeert het met make up, met een gum en door alleen licht gekleurde dingen te eten. Niets helpt, zelfs mama niet, die vertelt dat mooi zijn binnen in je zit. Tot een ster Sulwe 's nachts meeneemt het heelal in en daar het verhaal vertelt van de zusjes Nacht en Dag.

Nacht is jaloers op haar zuster, die veel mooier is en van wie iedereen meer lijkt te houden dan van haar. Ze besluit te verdwijnen en komt pas weer tevoorschijn wanneer blijkt dat ze op aarde gemist wordt, dat dag en nacht niet zonder elkaar kunnen: 'Samen vormen ze de wereld die wij kennen, licht en donker, sterk en mooi.' En na dit nachtelijke uitstapje kan ook Sulwe zich een beetje een ster voelen: 'mooi, vanbinnen en vanbuiten.'

De thematiek van gelijkwaardigheid wordt op een voor jonge kinderen begrijpelijke manier aan de orde gesteld. De uit Kenia afkomstige schrijfster is een succesvolle actrice en is duidelijk persoonlijk met haar onderwerp verbonden. Het sprookjesachtige karakter van het verhaal zal jonge kinderen makkelijk aanspreken, net als de groots opgezette, filmische illustraties. Die zijn ook praktisch bij het voorlezen aan een groep.

HET MOOISTE BLAUW

Ibtihaj Muhammad met S. K. Ali

'Het mooiste blauw' is een boek waarin het leven kinderen overkomt, maar waarin ze ook met het leven leren omgaan. De verhaallijn is eenvoudig.

Asiya kiest haar eerste hijab, de hoofddoek die Moslimmeisjes mogen dragen wanneer ze de puberteit naderen. Dat is een feestelijk moment van keuze, van leren wie je bent en wie je kunt worden: een coming of age.

De lezer volgt de gebeurtenissen door de ogen van de jongere Faizah, die haar grote zus bewondert, maar ook ziet hoe die gepest wordt. Faizah observeert de overgang naar een andere levensfase met trots en tevens met onbegrip en boosheid over de reacties van kinderen die niet bekend zijn met haar familietradities. Tussen de moeder en haar dochters is de zorg voor elkaar essentieel en worden de wijze levenslessen impliciet doorgegeven.

De illustraties - met veel intens blauw van de hoofddoek - completeren de tekst op een rijke manier. Faizah springt als een energiek jong kind over de pagina's, terwijl de treiteraars worden afgeschilderd als gezichtloze, dreigende silhouetten. En de wijsheid is gevangen in enorme watergolven, schitterend blauw als de nieuwe hoofddoek: 'Asiya's hijab is als de oceaan die naar de hemel zwaait.'

Zo ontstaat uit het samenspel van woord en beeld een simpel, maar krachtig verhaal over familie, tradities en geloof als basis voor zelfvertrouwen en versterking van identiteit.